

til at gøre Undtagelser, at man i det hele kan sige, at denne Lov er meget ringe, og at den, set fra enhver Side, er saa inkonsekvent og urimelig som vel tænkeligt. Det tror jeg ogsaa, der var nogenlunde Enighed om inden for Flertallet i dette Ting, da Loven sidst forelaa her, i alt Fald skulde jeg tage meget fejl, om det ikke blev meget bestemt udtalt, at det kun var noget, man gif ind paa som en Slags à conto Betaling paa de Fordringer, som man fra forskellige Sider opstillede om at faa en almindelig Hviledag. Man tog det, fordi saa meget kunde sættes igennem i Øjeblikket, fordi den Sag var gaaet frem og tilbage mellem Tingene gennem en Mærskette, og fordi man syntes, at Butiksfolkene trængte saa stærkt paa, at man ikke fandt det ganske rigtigt, naar man kunde komme til Enighed derom, at nægte Butiksfolkene — hvem alle vilde indrømme den samme Ret, som vi mente tilkom alle Mennesker — at faa en saadan Frihed som den, Helligdagsloven fastsætter. Men jeg skal rigtignok tilføje, at jeg tror, at der fra alle Sider var fuldkommen Enighed om, at naar man skulde reformere videre i denne Sag, skulde man reformere i Retning af mere Arbejdsfrihed end den, Loven af 1891 fastslaar. At vedtage nogen Forandring i Retning af mindre Frihed for den arbejdende Befolkning opfatter jeg som værende ganske i Strid med de Motiver og Bevæggrunde, som vare bestemmende, tror jeg, for dette Tings Flertal, da Loven her blev vedtaget i 1891. Jeg maa nu ogsaa sige, at jeg er ganske ude af Stand til at forstaa, hvorledes man, hvis man gaar med til det, her staar, vil kunne modsætte sig efterhaanden at forandre den saataldte Helligdagslov mere og mere i Retning af at aabne Butikkerne paa ny. Naar man for Købstædernes Vedkommende hævder, at de af rent praktiske Grunde skulle have Butikkerne aabne — jeg vil ikke tale om andre Synspunkter, som kunde gøres gældende — to Søndage om Aaret, paa hvilke man mener, at der kan komme Penge til Byen, saa ser jeg ikke, ud fra hvilken Betragtning man f. Eks. nægter en Tobaks- og Cigarhandler, der selv ruller sine Cigarer og passer Forretningen sammen med sin Hustru, at have aabent Søndag Aften, medens der samtidig paa ethvert Forlystelsessted f. Eks. Livoli, Alleenberg, paa enhver Beværtning og paa alle mulige andre Steder kan finde Udsalg Sted af Cigarer og andet lignende. Jeg ser ikke, paa hvilke Betragtninger man, naar man vil fravige den almindelige Grundfæstning om Butikers Lukning om Søndagen, egentlig vil give sig til at hindre, at man efterhaan-

den kommer til at gøre større og større Forandringer i Helligdagsloven og kommer bort fra det lille Fremskridt i Retning af Hvilefrihed, som blev vundet ved Loven af 1891. Det er af den Grund, at jeg ikke kan slutte mig til det Lovforslag, som foreligger, og jeg kan saa meget mindre gøre det, som jeg ikke tror, at man har Ret, naar man hævder, at det for Tjenestefolkenes Skyld er nødvendigt at holde Butikkerne aabne de to Søndage. Jeg skulde tage meget fejl, om det ikke skulde være muligt for Tjenestefolk paa Landet at komme til Byen en Søndag i November. Jeg tror, at det meget sjældent vil være Tilfældet, at der skulde kunne paavises, at Tjenestefolkene ikke kunde faa en Søndag fri i November. Jeg kan naturligvis ikke vide, om der muligvis hist og her kan være Vanskelighed derfor, men jeg er ikke tilbøjelig til at tro det, og jeg skal sige hvorfor. Naar jeg en Søndag har haft Lejlighed til at besøge en By, være sig her paa Verne eller i Sjælland, og det har været de heldige Dage, hvor f. Eks. Frelsens Hær har haft aabent, og naar jeg har set det Publikum, som har samlet sig, saa har jeg lagt Mærke til, at Thyendet er kommet til Stede deriblandt i meget rigelig Mængde. Dette tyder ikke paa, at det er vanskeligt for Thyendet paa Landet at komme bort paa en saadan Tid, at de kunne komme ind i Butikkerne og gøre Indkøb. Dertil kommer, at man har ikke set, at den tjenende Klasse har gjort Fordring paa at faa Frihed for at komme til Byen netop paa disse Søndage for at kunne købe Tøj o. lign., og jeg tror ikke, at der eksisterer en saadan Bevægelse i den Klasse, og jeg ønsker dog nok, at det skulde paavises, at de Folk, der skulle af med deres Penge, føle Trang til netop at komme af med dem paa disse to Dage. Der er imidlertid ikke gjort noget Forsøg paa at paavise det. Forholdet bliver altsaa det, at der udelukkende bliver Spørgsmaal om, hvorvidt visse Butiksfolk kunne faa en Fortjeneste, som jeg altsaa mener, de ville faa alligevel. Jeg mener, at naar man har slaet fast, at der skal være almindelig Lukning om Søndagen, saa er det bedst at vedligeholde den Ret, thi derved vinner man, efter min Opfattelse, Befolkningen til at udføre sine Forretninger uden for Fritiden. Dette er efter min Mening i høj Grad til Gavn for den arbejdende Klasse, og det turde være, at det ogsaa er til Gavn for den Klasse, som Lovforslaget vil begunstige. I alt Fald vil det blive saaledes, at gaar man med til det, der her udpeges, saa vil det blive forlangt, at der ogsaa skal gøres Indrømmelser paa dette Omraade af andre Grunde, f. Eks. paa den